

Verneplan for skog

Tilråding om vern av Husefjell naturreservat i Nome kommune

Et parti i sandfuruskogen ved Fjosmo. Foto: Rune Solvang

**Statsforvalteren i Vestfold og Telemark fylke
September 2022**

INNHOLD

1. Forslag.....	side 3
2. Hjemmel.....	side 3
3. Verneverdier.....	side 4
4. Andre interesser.....	side 5
5. Trusler mot verneverdiene.....	side 5
6. Saksbehandling.....	side 6
7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.....	side 7
8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.....	side 7
9. Lokal og sentral høring.....	side 7
9.1. Generelle merknader ved lokal og sentral høring.....	side 8
9.2. Generelle merknader til forskrift ved lokal og sentral høring.....	side 8
9.3. Statsforvalterens kommentarer og tilrådinger til de generelle merknadene.....	side 9
9.4. Merknader til det foreslåtte området.....	side 9
9.5. Statsforvalterens kommentarer og tilrådinger til det foreslåtte området.....	side 12

Vedlegg

1. Forslag til forskrift for Husefjell naturreservat

Forslag til avgrensning av Husefjell naturreservat følger som eget kartvedlegg

1. Forslag

Statsforvalteren legger med dette fram forslag om vern i medhold av naturmangfoldloven på privat grunn i Nome kommune i Vestfold og Telemark fylke. Forslaget til vern er basert på ordningen med frivillig vern av skog.

Tilrådingen omfatter forslag om vern av Husefjell naturreservat. Området har fått regional verdi (**) i forbindelse med registrering av biologiske verdier (prosjekt Frivilligvern 2020):

Navn	Kommune	Tall på grunneiere	Totalareal	Verneverdi
Husefjell naturreservat	Nome	4	2929 daa	Regional-nasjonalt (**-***)

Statsforvalteren legger til at kartlegger ga Husefjell to stjerner, men vurderte det tekstlig til å være regionalt-nasjonalt verdifullt (**-***). Derfor er dette lagt til grunn for verneverdien i tabellen.

2. Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier i §§ 35 til 39. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må imidlertid beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den enkelte vernekategori i §§ 36 og 37. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldlovens § 37, som lyder slik:

- ” Som naturreservat kan vernes områder som*
- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
 - b) representerer en bestemt type natur,*
 - c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
 - d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
 - e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

Vurdering i forhold til naturmangfoldlovens kap. II

Med hensyn til kunnskapsgrunnlaget (jf. § 8 i nml.), så foreligger det god dokumentasjon av arter og naturtyper i området, jf. omtalen i kap. 3 Verneverdier. Restriksjonene på inngrep og tiltak som innføres med verneforskriftene vil beskytte verneverdiene, og den bruken som tillates videreført vil etter vår vurdering ha liten negativ virkning på dem. Effekten av vernet på verneverdiene og naturmangfoldet vil derfor være positiv. Prinsippene i §§ 9-12 framstår dermed ikke som relevante i saka.

3. Verneverdier

I august 2021 tilbød en grunneier et areal på 575 daa i tillegg til det området som ble undersøkt i 2020. Dette tilleggsarealet er ikke undersøkt for biologiske verdier, men i utvidelsesarealet nord for Skårafjell er det tidligere registrert en nøkkelbiotop som omfatter MiS-livsmiljø, stående død ved (3 daa) (jf. [Nøkkelbiotoper \(nibio.no\)](http://nibio.no)). Deler av utvidelsesarealet som omfatter Tjurrudalsfjell er en fortsettelse av kjerneområde 5 (Stulsfjellet) som består av gammel lavlandsgranskog og som er vurdert som svært viktig (A-verdi).

Husefjell er et område med stor topografisk variasjon og ligger i boreonemoral (75%) og sørboreal (25%) vegetasjonssone i svakt oceanisk vegetasjonsseksjon. Store deler av området består av gammel skog, samt at hele Husefjell-plataet består av eldre impedimentskog. Fattige skogtyper med lavskog, lyngskog, bærlyngskog og blåbærskog dominerer, med dominans av furu og eller gran. I partier med rikere berggrunn og jordsmonn inngår svak lågurtskog/svak bærlynglågurtskog og lågurtskog/bærlynglågurtskog, spesielt i dalen nord av Fristjønn. Her inngår det innslag av edelløvtrær som spisslønn, ask, alm, eik, hassel og lind.

Det er i alt registrert 14 kjerneområder med særlig verdifulle skogsmiljø med gammel og til dels rik lavlandsblandingsskog (tre lokaliteter), gammel granskog (seks lokaliteter), gammel furuskog (to lokaliteter) og rik (svartor-) sumpskog (en lokalitet). Det er også registrert en lokalitet med sandfuruskog (Fjosmo), og dette er en av de siste intakte sandfurskogene i Nome. Tre kjerneområder er vurdert som svært viktig (A-verdi) (inkl. hul eik), tre kjerneområder er vurdert som viktig (B-verdi) og sju som lokalt viktig (C-verdi). Det er også registrert i alt 9 storvokste (omkrets over 2.0 m og/eller hule eiker med omkrets over 1.5 m) eik i området samt én hul lind. I tillegg er rødlistede naturtyper som rik sandfuruskog (NT) og rik svartorsumpskog (VU) registrert i området.

En rekke rødlistearter ble påvist under kartleggingen (2 EN, 2 VU, 14 NT, 1 DD) – Norsk Rødliste 2015) i området. Det er under kartleggingen også påvist ytterligere rødlista arter, blant annet lind *Tilia cordata* (NT) og furustokkjuke *Phellinus pini* (NT) som inngår i Norsk Rødliste 2021. I Artskart foreligger det i tillegg to funn av rødlistet sopp (Norsk Rødliste 2021) etter belegg som ble tatt under kartleggingen. Dette gjelder sølvkjuke/silkjuke *Skeletocutis exilis* (NT) (<https://www.artsobservasjoner.no/Sighting/25785063>) og skyggejuke *Anomoporia kamtschatica* (VU) (<https://www.artsobservasjoner.no/Sighting/25785063>), men disse funnene er ikke validert (referanse: Artsobservasjoner).

I rapporten vises det til at kartleggingen av karplanter er gjennomført med fokus på arter som er bestemmende for definisjon av skogtyper (vegetasjonstyper), eller arter som karakteriserer verdifulle naturmiljø. Det er spesielt undersøkt etter signalarter på gamle og storvokste trær, død ved og andre interessante substrat. Videre vises det til at det er potensiale for sjeldne og rødlistede jordboende sopp, samt et stort potensial for funn av sjeldne og truede arter av insekter som lever utlukkende i død ved og på gamle trær. Fuglelivet i området er trolig artsrikt. Nattravn er fast hekkefugl i området og storfugl (ekskrementer) finnes her. Under kartleggingen i september ble det i tillegg observert konglebit *Pinicola enucleator* og storskarv *Phalacrocorax carbo* som er oppført på Norsk Rødliste 2021, begge med rødlistestatus NT. Samlet sett er det da registrert følgende antall av rødlistede arter innenfor Husefjell: 2 EN, 3 VU, 19 NT og 1 DD.

Husefjell vurderes å være regionalt-nasjonalt verdifullt (**_***). Av mangelnaturtyper oppnår området høy mangeloppyllelse for naturtypene eikeskog, gammel blandingsløvskog og rik blandingskog i lavlandet, samt middels mangeloppylling for gammel granskog, gammel furuskog og rik sumpskog. På de generelle manglene oppnår området høy mangeloppyllelse som følge av at betydelig areal har beliggenhet i lavlandet, og mer enn 250 daa består av biologisk gammel skog (i form av gammel skog, hogstklasse V). I tillegg oppnår området høy mangeloppyllelse ved at det danner et storområde på 2929 daa. Samlet vurderes mangeloppyllelsen å være høy for Husefjell.

Husefjell ligger i nærhet til Mørkvassjuvet NR og i et område hvor det foreligger andre tilbudsområder med tilsvarende naturtyper som i Husefjell. Sammen vil disse områdene danne grunnlag for et sterkt økologisk nettverk i denne delen av fylket.

Formål

I forbindelse med høringen var det utarbeidet et verneformål for Husefjell. Under høringen kom det ikke innspill til dette forslaget. Vi har imidlertid vurdert høringsforslaget på nytt i forbindelse med tilrådingen til Miljødirektoratet. Bakgrunnen for dette er at vi mener et omarbeidet formål gjengir verneverdiene i Husefjell bedre enn i høringsforslaget. I tillegg mener vi at det samsvarer bedre med forskriftsmalen som Miljødirektoratet har utarbeidet. Formålet gjengis under.

Formålet med forskriften er å ta vare på et område som representerer en bestemt type natur i form av skogtyper som edelløvskog, lavlandsblandingskog, gammel granskog og furuskog.

Området har særskilt naturvitenskaplig verdi på grunn av grov og hul eik, rik sandfuruskog og svartorsumpskog, mye død ved, samt sjeldne og truede arter av karplanter, sopp og lav. Det er en målsetning å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Etter Statsforvalterens vurdering fyller området de kravene som naturmangfoldloven § 37 setter for områder som kan vernes som naturreservat.

4. Andre interesser

Planstatus

Området ligger i område avsatt til LNFR (landbruks- natur- og friluftsområde) formål, jf. kommuneplanens arealdel (2020-2030). Kilde:

https://webhotel3.gisline.no/Webplan_3816/gl_planarkiv.aspx?planid=2019_02

5. Trusler mot verneverdiene

Skogsdrift vil være en trussel mot verneverdiene. Ferdsel og beiting anses ikke å være noe trussel i området i dag.

6. Saksbehandling

Bakgrunn

Vern av skog har de siste 15 årene blitt prioritert i verneplanarbeidet i Norge. Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringen sin innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. St.meld. nr. 25 trakk og opp viktige prinsipper og satsingsområder for en slik opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige rådene i rapporten "Evalueringen av skogvernet i Norge", laget av NINA og Skogforsk.

I meldingen ble frivillig vern trukket frem som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. Ved frivillig vern tilbyr skogeier staten vern av egen skog. Miljøvernmyndigheten vurderer tilbudene og gjør naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdiene. Om det etter en slik registrering er aktuelt å legge fram et verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrift og økonomisk erstatning. Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjøres før avtale er undertegnet.

Konkret om området

Tilbud om frivillig vern for Husefjell naturreservat ble mottatt fra grunneierne via AT Skog 4. juli 2019. Naturverdiene ble undersøkt i 2020 og ble rapportert i 2021 (jf. *Solvang, R. 2021. Naturverdier for lokalitet Husefjell, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2020. NaRIN faktaark. Asplan Viak*). Tilbud om et tilleggsareal på 575 daa skog ble mottatt fra en av grunneierne via AT Skog 2. august 2021. Dette tilleggsarealet omfatter en utvidelse av arealet nord for Fristjønn, som omfatter Tjurrudalsfjell og Gangetjønn, samt en utvidelse nord for Skårafjell. Tilrådingen oversendes med forbehold om at det pågår forhandlinger om erstatning som ikke er fullført og derfor ikke inngått endelig avtale mellom partene.

Melding om oppstart

Formell oppstart på verneplanarbeidet ble meldt 29. oktober 2021 med frist 15. desember. Innkomne merknader ble nærmere kommentert i høringsdokumentet. Innkomne merknader ble nærmere kommentert i høringsdokumentet. Det kom inn ytterligere én uttalelse etter fristens utløp. Uttalelsen var fra NVE med brev datert 16.03.22, og er gjengitt i kapittel 9.4.

Høring

I samsvar med naturmangfoldloven og reglene om saksbehandling til denne, sendte Statsforvalteren forslaget til vern ut på høring 27. januar 2022, med frist 1. april 2022. Det

ble gjort en felles lokal og sentral høring. Det kom inn 14 uttalelser til høringen som omfattet 11 områder, der seks uttalelser var til lokal høring og åtte uttalelser til sentral høring. NVE kom med to uttalelser, den første en forsinket uttalelse til oppstartsmeldingen som hadde frist 15.12.21. Denne ble mottatt 16.03.22 og inngår som en av de syv uttalelsene som var til sentral høring. Den andre uttalelsen kom i forbindelse med høringen 29.03.22. Førre AS sto ikke oppført i adresselisten. Derfor er deres uttalelse mottatt etter den ordinære høringsfristen. Nedenfor gjengis uttalelsene som var knyttet til Husefjell.

Videre saksgang

Statsforvalteren sender, på bakgrunn av høringsdokumentet og innkomne uttalelser, tilråding om vern til Miljødirektoratet. Til vanlig vil det på dette tidspunktet i verneprosessen være gjennomført forhandlinger og underskrevet avtaler med grunneierne.

Miljødirektoratet fremmer saken for Klima- og miljødepartementet som deretter vil forberede saken og legge fram forslag om vernevedtak for Kongen i statsråd. Etter vernevedtak ved kgl.res. vil erstatningen i tråd med avtalen bli utbetalt av Miljødirektoratet. Statsforvalteren får deretter vanligvis i oppdrag å gjøre vedtaket kjent og sørge for at naturreservatet blir forsvarlig merket og skiltet. Dette gjøres normalt av jordskifteretten som etter begjæring fra Statsforvalteren oppretter sak om grensegang for området.

7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.

Tilleggsarealet på 575 daa skog kom ikke med i oppstartsmeldingen, og dette arealet ble lagt til før høringen. Forslag til verneformål (§1 i forskriften) for Husefjell har blitt endret fra det var på høring til det sendes som tilråding til Miljødirektoratet.

Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.

Det er etter Statsforvalteren sin vurdering ikke behov for forvaltningsplan for dette området. Vern av arealet vil ikke medføre stort behov for oppsyn.

8. Lokal og sentral høring

Verneplanen for Husefjell naturreservat ble sendt på lokal høring til grunneiere, Nome kommune, Vestfold og Telemark fylkeskommune, og til følgende brukerorganisasjoner, regionale statlige etater, næringsinteresser og lokale interesseorganisasjoner (vi sendte en felles høring for 11 områder, derfor er ikke alle adressatene relevante for Husefjell naturreservat):

Drangedal skogeierlag, Drangedal JFF, Drangedal og Tørdal bondelag, DE Nett AS (tidl. Drangedal Everk AS), Fyresdal turlag, Fyresdal JFL, Fyresdal skogeigarlag, Fyresdal Bondelag ved Hans Christian Jørgensen, Grenland friluftsråd, Hjartdal Elverk AS, Holla bondelag, Holla JFF, Lunde JFF, Lunde og Flåbygd Bondelag, Kviteseid JFF, Kviteseid skogeigarlag, Kviteseid bondelag, Kviteseid turlag, Nome skogeigarlag, Seljord skogeigarlag, Seljord JFL, Seljord turlag, Naturvernforbundet i Midt-Telemark, Forum for natur og friluftsliv i Telemark, Naturvernforbundet i Telemark, NJFF Telemark, BirdLife Telemark (tidligere NOF Telemark), Telemark Energi AS, Telemark turistforening, Vestfold og Telemark orienteringskrets, Tinn Energi, Statens Vegvesen Region Sør, Norges Vassdrags- og energidirektorat Region Sør, Førre AS, Skagerak Energi AS, Skagerak Kraft, Vest-Telemark Kraftlag AS, Øst-Telemarkens Brukseierforening, Arendal Vasdrags Brugseierforening, Lede AS (tidl. Skagerak Nett),

Telemark Orienteringskrets, Telemark Bonde- og Småbrukarlag, Telemark Bondelag, Telemark Botaniske Forening og Telemark Sau og Geit.

Verneplanen ble sendt på sentral høring til:

AVINOR AS, Bane NOR SF, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Forsvarsbygg, Friluftsrådernes Landsforbund, Institutt for biovitenskap - Universitetet i Oslo, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Transition Elements AS, Norges Handikapforbund, Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Luftsportsforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Organisasjon for terrengsykling, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NORSKOG, NSB hovedadm., NTNU Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU Ringve botaniske have, NTNU Vitenskapsmuseet, SABIMA, Språkrådet, Statens Kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet og WWF-Norge.

9.1. Generelle merknader ved lokal og sentral høring

Lokal og sentral høring

Bane NOR SF (brev datert 03.02.22) uttaler følgende:

«Område vedkjem ikkje jernbanens interesser og Bane NOR har ingen merknader til verneplanen.»

9.2 Generelle merknader til forskriftene ved lokal og sentral høring

Lokal og sentral høring

Forsvarsbygg (e-post sendt 01.02.2022) uttaler følgende:

«Forsvarsbygg gir høringssvar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Vi registrerer at de generelle unntakene fra ferdselsbestemmelsene inkluderer hensynet til militær operativ virksomhet og avgang og landing med Forsvarets luftfartøy.

Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget.»

Landbruksdirektoratet (brev datert 16.02.22) uttaler følgende:

«Som instans for høringa av forslag til oppretting av nye naturreservat, ønsker vi å gi nokre generelle innspel til verneprosessen.

Grundig beskriving av området

Av høyringsdokumenta må det komme tydeleg fram om og i tilfelle korleis det aktuelle området blir nytta til landbruksformål. Dersom det er landbruksinteresser i området som ikkje blir tatt omsyn til i utkast til forskrift, ber vi om at det blir grunngjeve i høyringsdokumenta. Typiske landbruksinteresser kan vere (lista er ikkje uttømmende):
o Skogsbilveg som er naudsynt for skogbruk på tilgrensande areal

- o Traktorveg i samband med jordbruk*
- o Støl/seterområde*
- o Beite*
- o Reindrifft*

Utforming av forskrift

Dersom det går vegar/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvaltaren vurdere om det kan bli gitt føresegn om merking, rydding og vedlikehald av desse. Det bør bli lagt til rette for drift og vedlikehald av eventuelle støl-/seterområde og bli opna for andre tekniske tiltak som bidreg til ein landbruksmessig utnytting av området. Dersom slike tiltak ikkje er ønskeleg innanfor verneområdet, må det bli gitt ei fagleg grunngjeving for dette i høyringsdokumenta.

Beite vil vere aktuelt i mange område som blir foreslått verna som naturreservat. Det bør difor bli vurdert om forskrifta kan opne for dette. Viss ikkje, må det bli gjort greie for kvifor i høyringsdokumenta. Dersom det blir opna for beiting i området bør det også bli utarbeida føresegn for utsetting av saltsteinar og oppføring/vedlikehald av gjerde og sankekveer.

For alle tiltaka over må det bli vurdert om det kan bli gitt føresegn om motorferdsel i samband med tiltaka. Det bør bli gitt generelt unntak frå føresegna om ferdsel i samband med uttransportering av sjuke og skadde bufe.

Vi går ut frå at Statsforvaltaren sin landbruks- og reindrifftsaglige kompetanse blir involvert i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også vere nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltninga i arbeidet.»

9.3 Statsforvalterens kommentarer og tilrådingar til de generelle merknadene

Lokal og sentral høring

Når det gjelder uttalelsen til Landbruksdirektoratet så vil vi bemerke at området som foreslås vernet ikkje har støl/seterområder. Det er tatt høyde for dette og de andre innspillene i verneforskriften, jf. § 4 bokstav e og g, § 6 bokstav a, § 7 bokstav e og g.

9.4 Merknader til det foreslåtte området

Lokal høring

Når det gjelder uttalelsen fra DMF (se under) så har Statsforvalteren tatt kontakt med driverne av Kjeldal massetak og Stormo Sandtak angående eventuelle fremtidige utvidelsesplaner for uttakene, og grunneier Hans Oddvar Nordskog (e-post sendt 29.04.22) uttaler følgende:

«Takk for oversendt innspill angående mulig konflikt med masseuttak på Stormo og Kjeldal opp mot planlagt verneområde.

Jeg er selv en av hovedeierne og grunneier av Stormo masseuttak, og har derfor nøye vurdert grensene mot de nevnte masseuttakene og eventuelle interessekonflikter.

Det eksisterer ingen fremtidige planer om ytterligere inngrep til masseuttak på min grunn på

Stormo eller Kjeldal, i det området som er innstilt til frivillig vern.

Jeg kan derfor ikke se at dette skal medføre fremtidige interessekonflikter om masseuttak i områdene som er avsatt til dette.

Det er nettopp for å bevare den flotte og urørte naturen i naboområdene som er avsatt til vern, jeg føler jeg kan bøte på de noen av de negative konsekvensene inngrepene nødvendigvis medfører.

Jeg selv har vert med på å regulere og planlegge utnyttelsen av naturressursene på Stormo i ett 200 års perspektiv og har derfor tenkt grundig gjennom dette.»

Føre AS (e-post sendt 02.05.22, etter utløp av høringsfristen) uttaler følgende:

«Viser til mottatt varsel om verneplan.

Føre er nettselskap i Nome Kommune og Midt-Telemark Kommune, og datterselskap av Telemark Energi AS.

Føre har følgende kommentarer til planene:

.....

5. Husefjell – Føre har ingen infrastruktur i nærheten, og kjenner ikke til noen planer i området.»

Sentral høring

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 16.03.22, tre måneder etter frist for uttalelse til oppstartsmelding) uttaler følgende:

«Vi viser til melding om start av verneplanprosess for nye områder for frivillig vern av skog i kommunene Drangedal, Fyresdal, Hjartdal, Kviteseid, Midt-Telemark, Nome, Notodden, Porsgrunn, Seljord, Tinn og Tokke.

NVE har sett gjennom oppstartsmeldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

- *Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i områdene Grønlifjellet, Krokvannskollen, Stavsholtmyrane (utv.), Gongefjell, Husefjell, Linfjell-Lubergfjell, Meheifjellet, Sauåsen, Svarteputt, Værstadjellet, Flata, Stjernås, Bjønneholun, Hønsegjuvet og Hovdestul.*

.....

- *NVE ber om at alle berørte parter blir inkludert i adresselisten. Dette gjelder områdekonsesjonærer, netteiere, magasinregulanter, kraftselskapseiere, grunneiere m.m. Dette er for at de skal få muligheten til å uttale seg om hvorvidt vern påvirker eksisterende eller fremtidige planer. NVE kan ikke se at brukseierforeningene i de aktuelle kommunene er på høringslisten, dvs. Øst-Telemarkens Brukseierforening (ØTB) og Arendals Vasdrags Brugseierforening (AVB).*
- *Skagerak Kraft AS har uttalt seg og vil bemerke at det er viktig at denne type saker underlegges grundige saksbehandlingsprosesser og at alle involverte interessenter gis anledning til å uttale seg. AVB har blitt informert om vern av Skagerak Kraft AS*

og har uttalt seg. NVE støtter opp under Skagerak Kraft AS sin uttalelse og ber statsforvalteren ta uttalelsen til følge.

- Statnett har uttalt seg ifb. oppstartsmeldingen og informerer at de ikke har transmisjonsnettanlegg som blir berørt av planene og har derfor ingen merknader.

- **Nettanlegg**

NVE gjør oppmerksom på at Telemark Energi AS (tidligere Midt-Telemark Energi AS), DE Nett AS (tidligere Drangedal Everk AS), Vest-Telemark Kraftlag Nett AS (tidligere Vest-Telemark Kraftlag AS), Lede AS (tidligere Skagerak Nett AS), Everket AS (tidligere Notodden Energi Nett AS) og Stannum AS (tidligere Tinn Energi Nett AS) har områdekonsesjon i de ulike verneområdene. Vi oppfordrer nettselskapene til å uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med eksisterende eller fremtidige prosjekter. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. Det er spesielt viktig at områdekonsesjonærene og netteierne uttaler seg om aktuelle planer. NVE ber nettselskapene til å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.

For at selskapene skal ha mulighet til å uttale seg videre i prosessen, ber vi om at de inkluderes i høringslisten. Som følge av lovkrav fra NVE har flere av nettselskapene endret navn. Det er viktig at riktig selskap med riktig navn blir inkludert i høringslisten.

.....»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 28.03.22) uttaler følgende:

«DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samla verdiskaping basert på ein forsvarleg og berekraftig utvinning og foredling av mineral. Vi forvaltar lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (minerallova), og har eit særleg ansvar for at mineralressursar blir teke omsyn til i saker etter naturmangfaldlova.

Sentrale mål i mineralforvaltninga er å sikre tilgangen til mineralressursane i framtida og å hindre at viktige førekomstar blir bandlagt av arealbruk som utelukkar framtidig utnytting.

.....

Fråsegn frå DMF

DMF ga fråsegn til varsel om oppstart av vernearbeid for fleire av områda som no er lagt ut på høyring, datert 20.12.2012. Tre av områda røre ved mineralske ressurser eller bergrettar. DMF registrerer at vår uttale er tatt til etterretning i verneforslaga for Sannesnåsa, Hovdestøyl og Songedalsnuten. Vi har dermed ikkje merknader til desse eller andre områdar utan registrerte mineralske ressurser.

Husefjell naturreservat, Nome kommune

DMF opplyste i fråsegn til varsel om oppstart at verneområdet ved Husefjell ligg inntil to uttak i drift, Kjeldal massetak og Stormo Sandtak.1 DMF oppmoda Statsforvalteren til å innhente informasjon om det føreslegne verneområde overlappar med områdar som kan være aktuelle for framtidig utviding av dei etablerte uttaka.

Statsforvaltaren har kommentert merknaden med følgande:

«Slik vi tolker avgrensningen på både kommuneplanens arealdel og tilbudsavgrensningen blir grensene liggende inntil hverandre. Dersom det allikevel viser seg at det er overlapp vil vi justere grensene slik at det ikke oppstår konflikt.»

DMF presiserer at vi er samde i at verneområde som ligg til høyring ikkje overlappar med konsesjonsområda til uttaka. Vårt fråsegn var retta mot eventuelle framtidig utviding av områda. Det er drivarane av uttaka som har best kunnskap om aktuelle utvidingsområde.

DMF føresette derfor at Statsforvaltaren kontaktar drivarane av Kjeldal massetak og Stormo Sandtak for å avklare dette. Dersom areal som ligg i det føreslegne verneområdet blir utpeikt som aktuelle utvidingsområder, bør Statsforvalteren vurdere om grensene skal justerast.

DMF ynskjer i denne samanhengen å minne om at alternativet til å utvide eksisterande uttak ofte er å opne nye uttak i tidlegare uberørte områder, eller innkjøp av massar som må transporterast lengre. Sett frå eit klima- og miljøperspektiv kan derfor utviding av eksisterande uttak i mange tilfelle være ein god løysning.»

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 29.03.22) uttaler følgende:

«Vi viser til uttalelse på høring av verneplan for 11 foreslåtte verneområder i Telemark.

- Så langt NVE kjenner til er det **ingen** energi- og vassdragsinteresser i områdene Grønlifjellet, Gongefjell, Svarteputt, Sauås og Suggeås, Meheia og Tiurleikåsen, Husefjell, Bjønneholun og Hønsegjuvet.
.....
- NVE gjør oppmerksom på at Telemark Energi AS (tidligere Midt-Telemark Energi AS), DE Nett AS (tidligere Drangedal Everk AS) og Vest-Telemark Kraftlag Nett AS (tidligere Vest-Telemark Kraftlag AS) har områdekonsesjon i de ulike verneområdene. Vi oppfordrer nettselskapene til å uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med eksisterende eller fremtidige prosjekter. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. Det er spesielt viktig at områdekonsesjonærene uttaler seg om aktuelle planer. NVE ber nettselskapene å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.
- For at selskapene skal ha mulighet til å uttale seg videre i prosessen, ber vi om at de inkluderes i høringslisten. Som følge av lovkrav fra NVE har flere av nettselskapene endret navn. Det er viktig at riktig selskap med riktig navn blir inkludert i høringslisten.
.....
- Statnett har uttalt seg ifb. oppstartsmeldingen og informerer at de ikke har transmisjonsnettanlegg som blir berørt av planene og har derfor ingen merknader.
....»

9.5 Statsforvalterens kommentarer og tilrådninger til det foreslåtte området

Når det gjelder uttalelsen fra NVE til oppstartsmeldingen (16.03.22), som ber om at alle berørte parter blir inkludert i adresselisten, så har Statsforvalteren fulgt opp dette ved å sende høringen til de aktuelle høringspartene.

Når det gjelder uttalelsen fra DMF vedrørende Kjeldal massetak og Stormo sandtak viser vi til kapittel 9.4 foran.

Når det gjelder uttalelsen fra NVE til høringen (29.03.22), der de ber om at nettselskapene får uttale seg er dette fulgt opp fra Statsforvalterens side, men vi har ikke mottatt uttalelse fra noen av disse som gjelder Husefjell.

Konklusjon

Statsforvalteren anbefaler at Husefjell blir vernet som naturreservat med endret verneforskrift, men med vernekart som i høringen. Se vedlegg med forskrift og eget vedlegg for vernekart. Endring i verneforskrift er satt i kursiv.

Vedlegg 1.

Endringer i kursiv

Forskrift om vern av Husefjell naturreservat i Nome kommune i Vestfold og Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med forskriften er å ta vare på et område som representerer en bestemt type natur i form av skogtyper som edelløvsog, lavlandsblandingskog, gammel granskog og furuskog.

Området har særskilt naturvitenskaplig verdi på grunn av grov og hul eik, rik sandfuruskog og svartorsumpskog, mye død ved, samt sjeldne og truede arter av karplanter, sopp og lav.

Det er en målsetning å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Nome kommune: 121/4, 122/3, 122/13, 123/2.

Naturreservatet dekker et totalareal på 2929 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet.....2022. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nome kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplystingen er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Vedlikehold og merking av eksisterende stier *i henhold til standard på vernetidspunktet*.
- e. Beiting.
- f. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- g. Utsetting av saltsteiner.
- h. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest utenom eksisterende stier er forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 andre ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper og gamle ferdselsveier *som ikke var kjent på vernetidspunktet*.
- b. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd b.
- d. Tiltak i forbindelse med forvaltning av fisk og vilt.
- e. Hogst av etablerte plantefelt.
- f. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d.
- g. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- h. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- i. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav g og § 7

bokstav b, d, e og g.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.